

Fortum Oslo Varme

30.09.2021

Høringssvar til Klimabaserte energikrav til bygg

Fortum Oslo Varme sender med dette inn høringssvar på foreslåtte endringer i byggteknisk forskrift, og viser til vedlagt PDF-fil.

Se vedlegg

- Høringssvar TEK (ID 308083).pdf
-

Direktoratet for byggkvalitet

Klimabaserte energikrav til bygg - hørings svar fra Fortum Oslo Varme

Fortum Oslo Varme (FOV) sender med dette inn sitt hørings svar på de foreslåtte endringene i byggt teknisk forskrift (TEK17). Våre innspill er i første rekke knyttet til endringer i Kapittel 14, men FOV understreker at vi ser positivt på at det nå foreslås innført strengere og tydeligere krav til innhold av helse- og miljøfarlige stoffer i materialer, ombruk og materialgjenvinning og bedre avfallshåndtering i byggenæringen (Kapittel 9). Ikke minst er det siste prinsipielt viktig for vår aktivitet innen avfallsforbrenning, som er en tjeneste som i størst mulig grad kun skal benyttes for å sluttbehandle avfall som ikke kan, skal eller bør brukes på nytt eller materialgjenvinnes. Alle tiltak som i praksis bidrar til mer sirkulære materialstrømmer i byggenæringen er i tråd med vårt syn på hva avfallsforbrenningens rolle skal være i fremtiden.

FOV er i dag landets største aktør innen områdene avfallsforbrenning og fjernvarme. Årlig sluttbehandler vi 400.000 tonn med utsortert restavfall i våre forbrenningsanlegg, og selskapet har også konkrete planer om å bygge et fullskala karbonfangstanlegg på Klemetsrud.

Energikildene til fjernvarmesystemet i Oslo er i dag i stor grad spillvarme fra byens avfallsforbrenning og kloakksystem. Og i disse dager jobbes det konkret med å utnytte spillvarmen fra et av byens datasenter – nok til å varme 5.000 leiligheter. Fjernvarmesystemet dekker en betydelig andel av Oslos oppvarmingsbehov, og er avgjørende for å avlaste kraftnettet på kalde dager – et kraftnett der effektbehovet stiger betydelig. Uten fjernvarmesystemet ville ikke dagens kraftnett klart å levere nok elektrisitet til oppvarming på kalde dager. Samtidig bidrar også bruk av bl.a. utkoblbare el-kjeler i fjernvarmesystemet til å økt brukstiden i kraftnettet, og dermed også de totale kostnadene i energisystemet. For å kunne benytte fjernvarme må imidlertid større bygg ha et energifleksibelt oppvarmingsystem, og her spiller kravene i TEK en svært viktig rolle.

FOV har også konkrete planer om å utvikle bærekraftige kjøleløsninger i byen, som et viktig supplement til fjernvarmen.

§ 14 Energi og klimagassutslipp – generelle kommentarer

- FOV er positive til at man nå har startet en prosess med å sette krav til klimagassutslipp for materialer. Fagfeltet er imidlertid umodent og det er viktig at man her går gradvis frem, noe vi oppfatter at DIBK gjør. I neste trinn bør også klimagassutslipp knyttet til ulike løsninger for energiforsyning inkluderes, samt også strukturer under bakkenivå.
- FOV savner i forslaget et langt sterkere fokus på og hensyntaking til bygningers innvirkning på energisystemet. Effekttutfordringen i samfunnet er økende, og bygningers utforming spiller her en stor rolle. FOV mener det er uheldig at man åpner opp for å redusere isolasjonsegenskapene til bygg etter ny alternativ klimamodell. I praksis vil dette gi en enda større og unødvendig maksbelastning på hele kraftsystemet kaldeste dag, som igjen fører til økt behov dimensjonering av og materialbruk i både produksjonsleddet og for all overføring og distribusjon av energi, både for kraft og fjernvarme. Vi etterlyser bedre dokumentasjon og helhetlige regnestykker her, spesielt ut fra et samfunnsøkonomisk og systemmessig perspektiv.

308083

- Det er foreslått å beholde grensesnittet netto energi som målepunkt for energibruk. FOV støtter tilnærmingen, men vil påpeke at grensesnittet brutto energi, vel dokumentert og beskrevet i SN-NSPEK 3031:2020, vil gi et enda bedre bilde av byggets reelle energibehov, uavhengig av energiforsyningsløsninger. Man unngår også da de uheldige sidene som levert energi har, man sikrer teknologinøytralitet og man sørger for at det i praksis settes krav til både klimaskjerm og byggets systemer for distribusjon og akkumulering av energi. Det siste fanger ikke netto energi opp. Vi ber om at DIBK revurderer dette og at man også erstatter referansen til NS 3031:2014 med SN-NSPEK 3031:2020. Dette vil løfte kvaliteten på TEK.

Levert energi som grensesnitt kan bare benyttes på et senere tidspunkt dersom det blir et nasjonalt og omforent vektingssystem basert på primærenergi, og der bl.a. utnyttelse av spillvarme vektet rett.

§ 14-4 Energiforsyning

- FOV registrerer at man flytter tekst om energifleksibilitet fra veiledning til forskrift, og ser dette som et nødvendig og positivt trekk. Det samme gjelder kravet om en felles varmesentral.
- FOV mener og erfarer at det for bygg over 1000 m² må settes en nedre grense for dekningsgrad fra energifleksible varmesystemer på 80 %, slik KMD selv foreslo i 2018 . 60 % er i praksis veldig lavt, og med dagens beregningsstandarder vil det kunne bygges nye bygg der dekningsgraden i virkeligheten ligger under dette. Spesielt vil det kunne være tilfeller i boliger og f.eks. omsorgsbygg, da energibehov til bl.a. badrom i de aller fleste tilfeller i realiteten er betydelig høyere enn hva normerte beregner viser. Resultatet er at det bygges flere helelektriske oppvarmingsløsninger enn det intensjonen er, noe FOV har mange konkrete eksempler på. Man ender derfor opp med en bygningsmasse som på permanent basis blir mindre energifleksibel enn det man ønsker. FOV tror ikke at en flytting av tekst fra veiledning til selve forskriften endrer på dette.

Forslag til ny tekst: «Bygning med over 1 000 m² oppvarmet BRA skal a) ha energifleksible varmesystemer som dekker minimum 80 prosent av normert brutto varmebehov beregnet etter SN-NSPEK 3031:2020.

- FOV er positive til at det spesifiseres at bygget skal ha en felles varmesentral. Det bør imidlertid presiseres ytterligere ved å skrive «*ha felles varmesentral for oppvarming og tappevann*».

§ 14-5 Unntak og krav til særskilte tiltak

Denne delen i TEK er ikke endret, men FOV ønsker allikevel å kommentere innholdet prinsipielt. FOV støtter all ny og fornybar kraftproduksjon, herunder også lokal produksjon på bygget, men mener det er galt å belønne denne form for energiproduksjon gjennom en reduksjon i rammekravet (netto energibehov), som i praksis kan bety at man går ned på isoleringsegenskapene. Gode incentivordninger for lokal energiproduksjon bør ikke skje gjennom å tillate bygg med dårligere egenskaper på vinterstid og dermed bidrar til økt belastning på hele energisystemet i de kaldeste timene.

§ 14-6 Klimagassutslipp fra materialer

FOV ser positivt på at man nå innfører dette temaet i TEK. Vi er derimot overrasket over at man i praksis åpner opp for å avvike minimum U-verdier for bygningskroppen dersom man velger alternativ klimamodell. Vi refererer her til våre innspill tidligere i vårt svar, og savner en langt mer helhetlig konsekvensvurdering der byggets effektbelastning på energisystemet inkluderes.

308083

Det at man også åpner opp for utveksling på tiltak på klimaskjerm med f.eks. energieffektiv belysning, er også et uheldig trekk med tanke på et byggs påvirkning på energisystemet. FOV støtter at det i TEK bør være åpning for fleksibilitet, men er redd for det i praksis åpnes opp for nybygg med dårligere vinteregenskaper fordi man installerer teknologi som kun reduserer energibehovet summert over året.

FOV anbefaler at man i neste revisjon av TEK inkluderer utslipp til bygging og drift av ulike energiforsyningsløsninger.

Dersom det er uklarheter i vårt høringssvar, er det bare å ta kontakt med undertegnede.

Med hilsen

Jon Iver Bakken
Leder bærekraft og ytre miljø

Cato Kjølstad
Direktør rammevilkår